

WASA DAGBLAD

GPT-3

Lösnummer 1 €
Gratis på nätet

ISSN 2954-2448

Nr 10 **Söndagen den 10 mars** **2024**

Wasa Dagblad - en modärn tidning med layout från 1870-talet. Då hade de flesta tidningarna detta format, motsvarande A4, och 4 sidor. Mycket text, men inga bilder alls, så det finns mycket att läsa på 4 sidor. Tidningen innehåller citat från gamla dagstidningar, hämtade från Nationalarkivet (digi.kansalliskirjasto.fi). Texten i denna publikation genereras delvis med GPT-3, OpenAI:s storskaliga språkgenereringsmodell. Efter att ha skapat utkast till språk har texterna granskats, redigerats och reviderats språket och tidningen tar det yttersta ansvaret för innehållet i denna publikation. Wasa Dagblad utkommer tillvidare på söndag morgon, men vår strävan är att den skall utkomma alla dagar så småningom. Tidningen kan läsas gratis på nätet, tryckta lösnummer kostar 1 €. Annonspris 6 €/spaltmillimeter, men standardannonser är billigare (25 mm hög=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Upprepade annonser = 50% rabatt. Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com som jpg, tiff eller png, annonserna förminsas sedan till spaltbredd 46 mm. Ifall annonsen inte ryms med kontakter vi (utrymmet är ju begränsat). Chefredaktör Hans Björknäs. Post: Wasa Dagblad, Skolhusgatan 37 B 7, 65100 Vasa, telefon +358-40-5462455. E-post: wasadagblad@gmail.com

Här finns vi:
www.vpress.ovh

**Granbarkborrn hotar våra
granskogar**

Image: James K. Lindsey, Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0

Beställ Wasa Dagblad - det kostar ingenting. Sänd en email med rubriken Prenumeration till wasadagblad@gmail.com

I DAG

”Social- och hälsovårdens skeppsbrott – en helvetesmaskin har fötts i Finland”

Den senaste tidens händelser inom hälso- och sjukvården i Finland har väckt oro och indignation, särskilt över professor Lasse Lehtonen uttalanden nyligen. Hans skarpa beskrivning av ”helvetesmaskinen” som Sanna Marins social- och hälsovårdsreform har lett till har skapat en ineffektiv och till och med livshotande sjukvård i Finland.

Enligt Lehtonen dör människor i onödan och i Finland har det skapats ett social- och hälsovårds-system som fungerar dåligt och är fullt av dumheter. Finländarnas förväntade livslängd har redan börjat sjunka, och jämförelser med hälso- och sjukvårdssystemen i Västeuropa avslöjar uppseendeväckande brister.

Ett centralt problem är att sjukvårdssarbetet i Finland är ineffektivt jämfört med andra länder. Enligt Lehtonen har avsaknaden av ett husläkarsystem och den chockerande byråkratin i journalerna lett till att läkarna lägger mer tid på pappersarbete än på att behandla patienter. Som jämförelse kan nämnas att de effektiva hälso- och sjukvårdssystemen i andra västeuropeiska länder är av en helt annan storlek. I länder där husläkarmodellen används kan en läkare behandla 30 patienter per dag, i Finland är motsvarande siffra ofta sex patienter.

Man kan vara särskilt kritisk till det elektroniska patientjournalssystemet, som i Finland har utvecklats till en överdiven elektronisk byråkrati. I Finland tillbringar läkarna för mycket tid framför datorn med patientjournaler, vilket ger mindre tid för att träffa och vårda patienter. Detta är inte bara en fråga om ineffektivitet, utan också en livshotande situation, som Jyri Lehtonen påpekar.

Lehtonen varnar också för framtida nedskärningar i hälsostationernas servicenätverk, vilket kan förvärra situationen ytterligare. Det finns därför ett akut behov av att vidta åtgärder för att förbättra hälso- och sjukvårdssituationen.

Släckta lyktor används också för att besluta om beställning av konsulter och digitala tjänster. Med andra ord studerar och undersöker man tills man förlorar synen och då är man redan på intensiv-vårdsavdelningen. Vem löser problemet om det går riktigt fel, frågar läraren Petri Salo från Luvia.

En aspekt av situationen i Finland är att läkare har samma månadslön oavsett om de arbetar mycket eller mycket lite. När privata läkare på ett eller annat sätt deltar i detta arbete kan inkomstnivån för en hårt arbetande, kunnig och snabb läkare öka. Är det ett så stort problem att inga förändringar kan göras?

Förslag till nödgärder:

1. Införandet av husläkarmodellen är nödvändigt för att säkerställa individuell patientvård och bättre patientkunskap för läkare.
2. Privatläkare måste involveras i mottagningsverksamheten för att garantera patienterna snabbare och bättre behandling.
3. Journalsystemen måste gå mot en smidig och förenklad ”karvalakki”-modell som sparar tid för läkarna och möjliggör effektivare patientvård.

Nu är det dags att agera så att den finländska hälso- och sjukvården kan ta sig ur skuggan av ”helvetesmaskinen” mot en effektiv och patientvänlig framtid. Orpos regering måste ta sitt ansvar, rätta till bristerna inom social- och hälsovården och vidta konkreta åtgärder så att varje finländare kan lita på att hälso- och sjukvårdssystemet fungerar.

Photo Supplement - vpress.ovh

NYHETER

Ambassadörer besöker Vasa EnergyWeek

I besöket, som arrangeras av Vasa stad som en del av EnergyWeek-evenemanget, deltar ambassadörer, delegater och representanter från hela världen. Gästerna kommer att delta i en lunch med borgmästare Tomas Häyry som värd och besöka Wärtsiläs Sustainable Technology Hub.

Nederländernas ambassadör Govert Jan Bijl de Vroe anser att det är viktigt att delta i EnergyWeek.

- Allt samlas i Vasa – väte, havsbaserad vindkraft och hållbara batterier. Nederländernas ambassad i Helsingfors arbetar med alla dessa frågor för att skapa mervärde i omställningen till ren energi i Finland. Därför är Vasa en viktig plats för oss nu och i framtiden, säger ambassadör Govert Jan Bijl de Vroe.

Kanadas ambassadör Jeanette Stovel påminner om att banden

mellan Kanada och Vasa har knutits sedan början av 1900-talet, då finländskt skogskunnande stödde tillväxten av den kanadensiska skogsindustrin.

”I dag arbetar kanadensare och finländare tillsammans för att främja övergången till grön energi, och Vasa har en nyckelroll i detta”, säger ambassadör Jeanette Stovel.

Många av ambassadörerna som anländer till Vasa har tidigare besökt EnergyWeek. För vissa, som Islands ambassadör Harald Aspelund, är besöket på EnergyWeek första gången. Ambassadör Aspelund anser att det krävs modiga ledare och samarbete för att påskynda beslut om den gröna energiomställningen.

- Vi kan dela kunskap över gränserna och arbeta tillsammans som ett team för en grönare framtid. Islands energiomställning på 70- och 80-talen, då geotermisk uppvärmning av lokaler började, är ett ut-

märkt exempel på detta.

Bland annat kommer följande gäster:

Ambassadör Govert Jan Bijl de Vroe, Nederländerna

Ambassadör Alexis de Crombrughe, Belgien

Ambassadör Belén Sapag Muñoz de la Peña, Chile

Ambassadör Harald Aspelund, Island

Ambassadör Jeanette Stovel, Kanada

Ambassadör Francisco Vaz Patto, Portugal

Ambassadör Chavanart Thangsumphant, Thailand

Chargé d’Affaires Mohammed Ariff Bin Mohamed Ali, Malaysia

Atinuke Akintan-Adeyemi, uppdragschef, Nigeria

Jesper Stig Andersén, biträdande delegationschef, Danmark (vaasa.fi)

De, som vet litet mera är

De, som läser Wasa Dagblad

Lagförslag: Läkare i tvångsarbete på hälsocentralerna

Av alla de märkligaste lagförslagen i modärn tid i Finland är detta ett av de främsta.

Här är ett utdrag ur denna proposition:

”Proposition till lag om ändring av universitetslagen Till parlamentet

INITIATIVETS HUVUDINNEHÅLL

DENNA TIDNING KAN MAN LÄSA VAR SOM HELST

Som här på Fijo-öarna i Stilla Havet

I propositionen föreslås att det i universitetslagen (558/2009) fogas en ny 41 b § som förpliktar den som antagits till utbildning som leder till medicine licentiatexamen eller odontologie licentiat att lämna en skriftlig förbindelse om att han eller hon efter avlagd examen kommer att arbeta i en tjänst inom välfärdsområdet eller kommunen som motsvarar den utbildning som avses i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) eller i en motsvarande uppgift i landskapet Åland eller i en motsvarande uppgift eller i en tjänst inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde i minst 3 år (bindningstid).

Syftet med den föreslagna nya artikeln är att svara på bristen på läkare inom den offentliga hälso- och sjukvården, särskilt på vårdcentralerna. Att ålägga medicine eller odontologiska licentiater att arbeta minst tre år inom den offentliga hälso- och sjukvården efter examen skul-

le bättre trygga antalet läkare inom den offentliga hälso- och sjukvården."

Mångfald i motionsaktiviteter för seniorer under Ikiliikkuja-veckan 11-17 mars

Veckan 11, som sträcker sig från 11 till 17 mars, står i motionsaktivitetens tecken då Ikiliikkuja-veckan erbjuder mångsidiga träningsmöjligheter för seniorer. Dessutom ges information och tips om styrke- och balansträning för den äldre åldersgruppen.

Ikiliikkuja-veckan arrangeras av Äldreinstitutionen i samarbete med kommuner, välfärdsområden, organisationer, föreningar och Motionärens Apotek.

Under veckan har seniorer möjlighet

att bekanta sig med olika motionsgrupper, där staden och föreningarna presenterar olika träningsformer. Det är en perfekt chans att hitta den motionsform som passar bäst för varje individ.

Här är några av de motionsmöjligheter som erbjuds under veckan:

- Vaasa stads motionsgrupper: Inkluderar bland annat gymträning, balansträning, volleyboll, stolgympa och dans. Gratis deltagande under temaveckan.

IKILIIKKUJA

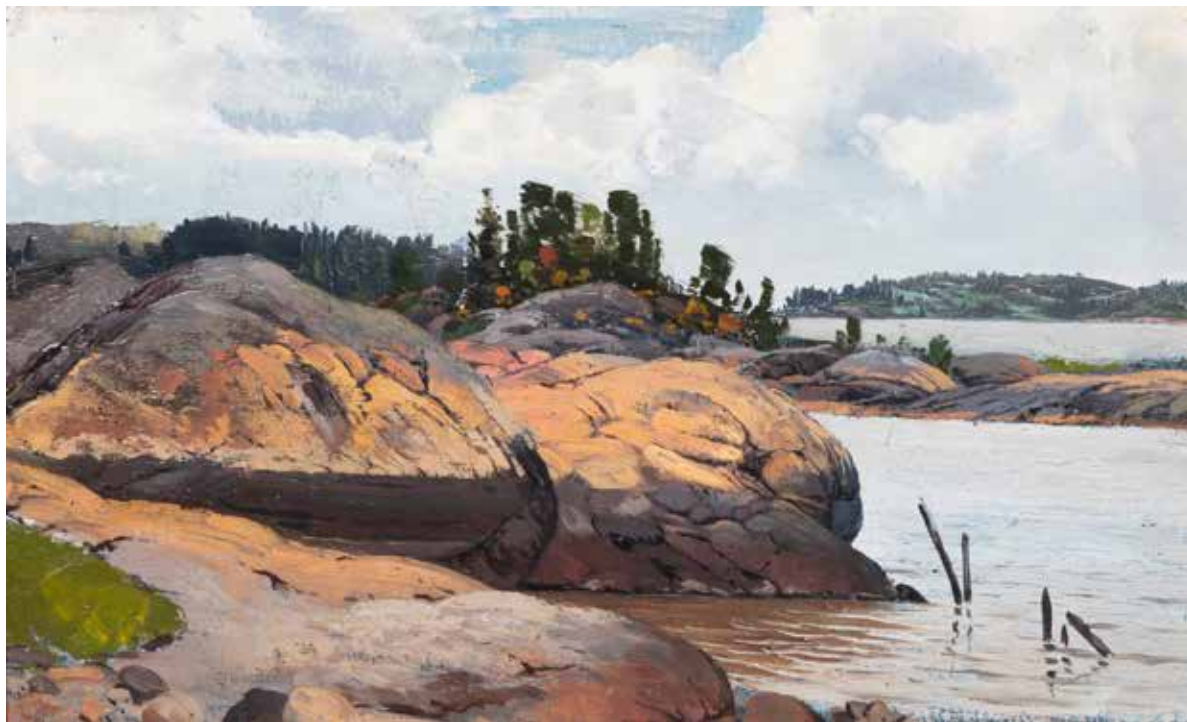
VECKAN

- Grupper för anpassad motion: Erbjuder avgiftsfria aktiviteter under veckan, inklusive anpassad motion i olika former. Mer information om dessa grupper finns på Vaasa stads webbplats.

- Hälsomotionsgrupper för vuxna: Avgiftsfria deltagande under temaveckan. Information om grupperna finns på Vaasa stads webbplats.

- Simhallens vattengymnastik och gym: Inkluderar vattengymnastik

VECKANS KONSTUPPLEVELSE:

Fanny Maria Churberg, finländsk konstnär (1845—1892).

Född i Vasas. Hennes första konstlärare var Alexandra Frosterus-Sältin i Vasas. Sedermera studerade hon i Düsseldorf, besökte även Paris och målade landskap i originellt, djärvt och kraftigt utförande. Under sin livstid var hon inte speciellt uppskattad som konstnär. Men i senare tid har hon erkänts såsom hörande till det bästa landskapskonstnärerna som funnits i Finland.

och gym-träning med olika tider och aktiviteter. Detta ingår i simhallens inträdesavgift, och ingen förhandsanmälan krävs.

- Föreningarnas motionsgrupper: Erbjuder en mängd olika aktiviteter som se-niordans, asahi (mild hälsomotion), lätt gymnastik, boccia (spel med klot) och stavgång. Information om föreningarnas motionsgrupper finns på deras respektive webbplatser.

Ikiliikkuja-veckan avslutas med en danskväll som anordnas av Vaasan eläkeliitto på söndag den 17 mars kl. 16–19 på Formansgatan 14. Kaj Airaksinen & Rytmiset står för musiken, och biljetter kostar 12 € (inkluderar kaffe med dopp). Välkomna!

Programblad i pappersformat med Ikiliikkuja-veckans program i Vasas finns tillgängliga vid samserviceenheterna, biblioteken, Berghemmet och simhallen. (Vaasa.fi)

Vasa universitets nya samarbetsmodell sammanför företag

och doktorander

Företagen har tillgång till de senaste forskningsrönen och innovationerna och en attraktiv karriärväg för doktorander

Vasa universitet skapar en ny samarbetsmodell mellan doktoranden och ett företag eller en sammanslutning, där företagets forskningsintressen kan kombineras till en doktorsavhandling. Doktoranden förbinder sig till en fyraårig doktorsavhandling som finansieras gemensamt av partnerföretaget och Vasa universitet. Projektet CoDoc – Collaborative Doctoral Partnership Model finansieras av Österbottens förbund.

Samarbetsmodellen är särskilt kopplad till behoven hos företagen i Österbotten, och forskningsprojektens teman utgår från företagen. Doktorandens deltagande ger företaget högklassig expertis, den senaste kunskapen och innovationer. (Vasa universitet)

Vandra till hälsa med

söndagspromenader i Vasas

Följ varje söndag för en 10 km promenad från Salutorget! Vi vandrar runt i Vasas tillsammans och deltagarna bestämmer takten – ingen lämnas utanför. En kortare rutt är också möjlig. Efter vandringen samlas vi för fika (på egen bekostnad). Kom och lär känna Vasas!

NÄSTA EVENEMANG: Söndagen den 3 mars 2024, kl. 10.00–13.00

KOMMANDE DATUM:

10 mars 2024 kl. 10.00–13.00

17 mars 2024 kl. 10.00–13.00

PRISINFORMATION: Gratis evenemang

ARRANGÖR: Vaasan Kävelyklubi rf Huovinkuja 9 D 2 65320
Vaasa 32 Telefon: 0407361238

NYHETER

Brändö kyrka fylls med musik och fest i mars

Brändö kyrka erbjuder ett mångsidigt program i mars. På programmet står bland annat en kvinnodagskonsert, en superorgelkonsert, en 90-årsjubileumskonsert och en påsknattsmässa.

Sunday Service

su 10.3. klo 13.00
Palosaaren kirkko
Welcome to church!
Sunday service with songs, prayers and a message. Coffee afterwards.

Superorgelkonserten lördagen den 16.3. kl. 18.30 bjuder på en unik

upplevelse när organisten Elias Niemelä från Kiiminki kommer för att ge en konsert på sin Superorgel. På programmet står virtuosa orgelkompositioner, fina orkesterarrangemang och filmmusik. Fritt inträde.

90-årsjubileumskonserten lördagen den 23.3. kl. 14.00 firar en församlingsmedlem som har velat ordna en konsert som är öppen för alla. På konserten uppträder Laulu-liisat-kören och Dortmundoperans cellist Risto Rajakorpi.

Hiljaisen viikon musiikki-ilta

ma 25.3. klo 19.00
Matkaamme kohti Jeesusken karsimystä Getsemanessa.

Paastonajan musiikkia ja Raamatun sanaa. Alakoskela ja Viitanen

Påsknattsmässan lördagen den 30.3. kl. 23.00 inbjuder till att fira uppståndelsens mirakel. Mässan börjar i en dunkel kyrka, men allteftersom festen fortskrider ökar ljuset och altaret kläs i sin fulla påskprakt.

Bröllopsnatt

Brändö kyrka 2.4
På kvällsevenemanget i Brändö kyrka är

EVENEMANG

IKILIIKKUJA-VECKAN

Vecka 11, som sträcker sig från 11 till 17 mars, står i motionsaktivitetens tecken då Ikiliikkuja-veckan erbjuder mångsidiga träningsmöjligheter för seniorer. Dessutom ges information och tips om styrke- och balans

VAASA ENERGY WEEK

March 11-14, 2024
EnergyWeek, the top energy event held at Vaasa City Hall from the 11th to the 14th of March, opened for registration on the 15th of January and has seen a record number of enrolments. Once again, thousands of participants from dozens of countries are expected to attend.

About
- energy and climate
- wind and renewable energy
- energy storage
- gas energy
<https://www.energyweek.fi/>

PAMPASVECKAN

18-23 MARS 2024
"Olympiaden" dxen 22.3 på Vasa torg
Sillfrukost i Smedsby 23 mars

STADSORKESTERN I VASA

50 årsjubileum!
EERO & IIRO
OPNS 20.3. kl 19
VASA STADSHUS
vaasankaupunginorkesteri.fi

STADSORKESTERN I VASA

50 årsjubileum!
29.3.24
EIN DEUTSCHES REQUIEM
LÄNGFREDAG kl 14.00 kyrkan i Karleby
kl 20.00 Trefaldighetskyrkan i Vasa
Vaasan kaupunginorkesteri & Keski-Pohjanmaan kamarikorkesteri
dirigent Tomas Djupsjöbacka
sol. Marjukka Tepponen, sopraano, Ville Rusanen, baritoni
Kamarikuoro Canticum Maris & Vokalen-semblen Röster
Johannes Brahms: Ein deutsches Requiem, op. 45
vaasankaupunginorkesteri.fi

RITZ

6.4.24 kl 20.22
Vasa Humorfestival: André Wickström, Ann Westin, Tobias Persson & Janne Grönroos
ritz.fi

RITZ

STRANGERS IN THE NIGHT – En musikal om Frank Sinatra och Ava Gardner.
20.4.24 kl 14 och 19
Strangers in the Night berättar om två Hollywoodstjärnors liv och kärlek, som inte saknade passion, svartsjuka och stor dramatik.
Medverkande: Elisa Lairikko och Petri Lairikko.
www.ritz.fi
www.musiikkiteatteri.fi

NATIONELLA VETERANDAGENS HUVUDFEST

arrangeras i Vasa den 27 april på temat Veteranernas arv bevaras – tillsammans lyckas vi .
Nationella veterandagen firas årligen den 27 april. Dagen högtidligt hålls för att hedra Finlands krigsveteraner samt som minne av att kriget tog slut och freden började. Temat för år 2024 sänder ett budskap om vikten av att bevara veteranernas arv och säkerställa dess fortsatta synlighet. Huvudfesten hålls i Botniahallen.

VAASAN KUOROFESTIVAALI - VASA KÖRFESTIVAL - VAASA CHOIR FESTIVAL

9-12.5.24
Festivalen fyller 30 år!
www.vaasa.fi

ILMAJOEN MUSIIKKIJUHLAT

ARMI OOPPERA
7.6.-16.6.24
Lilli Paasikivi
musiikkijuhat.fi

"HERÄTTÄJÄJUHLAT" I VASA 5.-7.7.2024

I sommar arrangeras Vasas andra uppväckelsefestival, hela 60 år efter den senaste händelsen.
Dagarnas motto är "Ge vind i seglen".
Festivalområdet ligger mitt i centrum, tillsammans med många hotell och restauranger, vilket gör det enkelt att ta sig runt till fots eller med cykel. I Vasa är du verkligen vid havet, eftersom avståndet

från torget till stranden endast är några hundra meter. En lugn kvällspromenad längs stranden, ett besök i lekparken eller utforskande av stadens magnifika kulturbud kan enkelt göras i omedelbar närhet av festivalområdet.
"Körttiradio" sänder program dygnet runt under dagarna

KORSHOLM MUSIC FESTIVAL

24.7 - 31.7.24
Korsholmmusicfestival.fi
TOVE TEUVALLA-OPERA
Östermark kyrka .Teuvan kirkko
3.8.24 - 11.8.2024
<https://www.korsholmmusicfestival.fi/tove-teuvalla/operan-tove-teuvalla>

KONSTENS NATT- TAITEIDEN YÖ

15.8.2024
Men redan nu kan man börja planera olika evenemang, anmälan för dessa öppnar i mars.

VASA STADSTEATER

12.9.2024 saa ensi-iltansa klassikkomusikaali Cabaret, joka on tarina elämäntähtäjästä ihmisistä vuosien 1929-1930 Berliinin sykkeessä. Nuori amerikkalainen kirjailija Clifford Bradshaw etsii itseään, ihannon vapaata maailmaa. Englantilainen kabareelaalaja Sally Bowles nauttii asemastaan Kit Kat Klubin rakastettuna päätähtenä. Heidän kohdatessaan käynnistyvät musiikallinen tarina.

WASA FUTURE FESTIVAL

5-10.8.2024
Wasa Future Festival 2024 kommer att äga rum den 5-10 augusti. Evenemanget samlar kunniga och motiverade personer från näringslivet, universiteten, de regionala beslutsfattande organen och ministerkåren för att fokusera på att lösa problem i Vasa och runt om i Finland. Festivalen täcker teman som sträcker sig från industriella innovationer till kulturella aspekter och erbjuder en plattform för samarbete och problemlösning. Evenemanget kan följas på Wasa Future Festivals YouTube-kanal.
Wasa Innovation Center Gerbyvägen 18
65230 Vasa
<https://wasafuturefestival.fi/>

TEATER

Vasa stadsteater öppnar hösten 2024 med ett fantastiskt program

TEATER

Vasa stadsteater öppnar hösten 2024 med ett fantastiskt program

Vasa stadsteater presenterade sitt program för hösten 2024 för en entusiastisk publik i den stora teaterrestaurangen Kulma 4.3.24 under ledning av teaterchef Seppo Välinen. Under den kommande säsongen kommer teaterns scen att fyllas med ett starkt tema, "MAKT", som kommer att belysas ur många perspektiv.

Musikalen "Cabaret":

Höstens absoluta höjdpunkt är den berömda musikalen "Cabaret". Många Vasabors önskemål har äntligen gått i uppfyllelse, eftersom premiären av musikalen är inskriven i kalendern den 19 september. Berättelsen utspelar sig i det sena 1920-talets Berlin och följer den amerikanske författaren Cliff och den brittiska kabaréartisten Sally. Deras romans utspelar sig i stadens föränderliga landskap när en stor

förändring äger rum i bakgrunden. Kit Kat Klubs dekadenta nattliv och bekymmerslösa attityd sveper runt den växande skuggan av nazism och politisk oro.

Musikalens karaktärer kämpar med kärlek, förlust, socialt tryck och nazistpartiets inflytande, vilket ger upphov till en kraftfull och varnande berättelse om sociala problem. Genom satir och svart humor presenterar "Cabaret" samhällets utmaningar och betonar vikten av att höja rösten mot orättvisor.

"Huvioikeus" - världspremiär:

Innan premiären av "Cabaret" avnjuts ytterligare en premiär, som riktar sig särskilt till barn och barnsinnade människor. "Rätten till nöje" är en hyllning till glädjen och att ta reda på vem som har rätt att glädjas. Premiären intar scenen den 5 september.

"Kommissarie Palmus misstag":

Den bekanta berättelsen om Valtari får nytt liv på stadsteaterns scen. "Kommissarie Palmus misstag" tar klassikern till nutid efter mer än 60 år.

"Höstfestival":

Slutligen kombinerar "Heart of Autumn Festival" drama och musik till en njutbar helhet.

Sammantaget ser vi fram emot en mycket intressant teaterhöst med ett varierat utbud av pjäser och musikaler. Vasa stadsteater förbereder sig på att förtrolla sin publik med sina imponerande föreställningar, och höstens program lovar att väcka tankar och känslor i teaterns förtrollande värld.

KLIMATFÖRÄNDRINGEN

Copernicus: 2023 - det hetaste året i historien

GLOBALA KLIMAT- HÖJDPUNKTER 2023: Aldrig tidigare skådad värme sätter alarmrande rekord

År 2023 har befast sin plats i historien som det varmaste året som någonsin uppmätts, vilket gör att de globala temperaturerna ligger farligt nära gränsen på 1,5 °C, enligt Copernicus klimatförändringstjänst (C3S). C3S:s resultat, som övervakas av European Centre for Medium-Range Weather Forecasts på uppdrag av Europeiska kommissionen och finansieras av EU, avslöjar alarmerande trender i olika klimatindikatorer och visar på rekordförhållanden under hela året.

Viktiga höjdpunkter från Global Climate Highlights-rapporten, som främst baseras på ERA5-analysdata, understryker allvarlighetsgraden av extrema klimatförhållanden och deras underliggande drivkrafter, inklusive koncentrationer av växthusgaser, El Niño och naturliga variationer.

Höjdpunkter från den globala lufttemperaturen vid ytan:

2023 är det varmaste kalenderåret i globala temperaturmätningar som går tillbaka till 1850.

Den globala medeltemperaturen 2023 nådde 14,98 °C, vilket överträffade det tidigare högsta årsvärdet från 2016 med 0,17 °C.

Häpnadsväckande 0,60 °C varmare än genomsnittet 1991-2020 och 1,48 °C varmare än den förindustriella nivån 1850-1900.

En 12-månadersperiod som slutar i januari eller februari 2024 kommer sannolikt att överstiga den förindustriella nivån på 1,5 °C.

För första gången någonsin översteg varje dag under 2023 1 °C över den förindustriella nivån, med nästan 50 % av dagarna som översteg 1,5 °C.

Den årliga genomsnittliga lufttemperaturen slog rekord eller närmade sig rekordnivåer över stora havsområden och kontinenter, med undantag för Australien.

Varje månad från juni till december 2023 var varmare än motsvarande månad under något tidigare år.

Juli och augusti 2023 rankades som de varmaste två månaderna som uppmätts, vilket gör den boreala sommaren till den varmaste årstid som registrerats.

September 2023 hade den största temperaturavvikelsen över genomsnittet för 1991–2020 i ERA5-datasetet.

Globalt sett var december 2023 den varmaste som någonsin upp-

mätts, med en medeltemperatur på 13,51 °C, vilket överskred genomsnittet 1991–2020 med 0,85 °C och den förindustriella nivån med 1,78 °C.

Höjdpunkter vid havsytans temperatur:

Den globala genomsnittliga havsytetemperaturen förblev ihållande hög från april till december och nådde rekordnivåer.

En övergång till El Niño skedde 2023, efter slutet av La Niña i våras, som förklarades av WMO i juli.

Höga SST:er, särskilt i Nordatlanten, bidrog i hög grad till de rekordstora globala SST:erna.

Aldrig tidigare skådade SST ledde till marina värmeböljor över hela världen och påverkade regioner som Medelhavet, Mexikanska golfen, Karibien, Indiska oceanen, norra Stilla havet och stora delar av Nordatlanten.

Höjdpunkter i den europeiska temperaturen:

Europa upplevde sitt näst varmaste år 2023 och överträffade genomsnittet för 1991–2020 med 1,02 °C, men låg efter 2020, det varmaste året, med 0,17 °C.

Temperaturer över genomsnittet rådde i 11 månader, med september som den varmaste som uppmätts.

Den europeiska vintern (december 2022 – februari 2023) rankades som den näst varmaste som uppmätts.

MILJÖ

Granbarkborren hotar våra granskogar

barkborrar som lever på ved levererar svampar som ett komplement till sin diet.

Granbarkborren har förmågan att snabbt sprida sig över stora områden. Under utbrott kan granbarkborrar överväldiga trädförsvar. Även om de är specialiserade på gran, finns de inte över hela granens utbredningsområde. De kan

inte heller överleva i de nordligaste granskogarna på grund av otillräckliga klimatvariationer.

Inverkan

Ekologiskt sett har granbarkborren en betydande inverkan på både ekologisk och ekonomisk miljö för granskogar. Tillsammans med stormhändelser anses bark-

Granbarkborren (*Ips typographus*) är en ca en halv centimeter lång skalbagge som utgör det ekonomiskt mest betydande hotet mot granträd i skogsbeståndet. Dess reproduktion sker främst i träd som har fallit av blåst eller som är försvagade.

Granbarkborren förökar sig i trädens inre bark, både levande och död ved. De vuxna skalbaggar övervintrar i skogsmarken och i träden när miljöförhållandena inte är gynnsamma för reproduktion. När förhållandena är rätt letar de vuxna barkborrarna upp till en halv mil i sökandet efter en sårbar värd. När de hittar värden, borrar de genom försvagad bark för att bygga tunnlar där de kan para sig och lägga ägg. De utsöndrar feromoner för att locka fler individer till trädet. Två till fem veckor efter kontamineringen kan de migrera till en annan värd och upprepa processen. När larverna kläcks matar de och förpuppar sig under barken. Upp till tre generationer kan produceras per år.

Granbarkborrar kommunicerar med varandra genom att använda feromoner, föreningar eller blandningar som förmedlar meddelanden. Vissa elektrofysiologiska och beteendemässiga statistiker visar att granbarkborrar inte bara kan känna luktmeddelanden direkt från andra granbarkborrar utan också vissa föreningar från träd.

Granbarkborren kan bilda en symbiotisk relation med vissa Ophiostomata-les-svampar. Dessa

En gran angripen av granbarkborren

Image: Juan de Vojnikov, Creative Commons Attribution 3.0

borreutbrott av vissa vara en av de viktigaste naturliga störningarna i denna region. Det finns forskare som anser att denna skalbagge är en nyckelart, delvis eftersom den har ett ovanligt stort antal relationer med andra organismer i samhället och förändrar sin miljö så drastiskt.

Barkborreutbrott hjälper generellt till att förnya skogen och främjar evolut-ionen av starkare, mer resistent träd genom att initiera olika anpassningar för att avvärja deras attacker.

Ekonomisk påverkan

Barkborrarna associeras med olika typer av svampar, var och en med olika grundläggande ekologiska roller. Flera svamppatogener kan överföras till granar av barkborrarna, och en av de mest skadliga är en art av blåna-delsvamp, *Ophiostoma polonicum*, som kan döda friska träd genom att hindra vattenflödet och få dem att visna. Det färgar också träet med

blåa strimmor, vilket förstör dess kommersiella värde. Resultaten av sådana bark-borreutbrott kan vara förödande för skogsindustrin i området på grund av den tid det tar för naturlig regression att äga rum.

Upptäckt

Granborrar angriper vanligtvis de nedre och mellersta delarna av stammar. Träd som har attackerats är lätta att känna igen genom koncentrationer av brunt damm från barken vid stammens bas. Ibland kan dock synligt infekterade träd med gröna kronor sakna bark på grund av larv- och hackspettaktiviteten. Andra vanliga sätt att upptäcka infektion är närvaron av rödbrunt damm (frass) i barkens skrevor, många runda utgångshål eller små kåda som pressas ut från barken. Stora populationer kan upptäckas på avstånd genom fläckar av röda blad.

Bevarande

Åtgärder för barkborreutbrott är kontroversiella på platser som Šumava nat-ionalpark i Böhmen. Vissa föreslår att utbrott ska få löpa sin kurs, även om det innebär att större delen av skogen går förlorad. Andra, inklusive skogsindustri, begär intervention. Vissa experter hävdar att räddningsavverkning tenderar att ha en större negativ effekt på vegetationen än barkborreutbrottet ensamt.

Förebyggande och kontrollmetoder

Flera metoder har föreslagits för att förhindra starten av barkborreutbrott. Vissa föreslår att använda "fällträd" i början av varje reproduktionscykel. Detta bör göras i mars, maj och i slutet av juni eller början av juli. Fällträden bör barkas när tydliga larvgångar med små larver hittas. En annan metod är kalavverkning, borttagning av sektioner av träd vid de första tecknen på infestation. Feromonfällor kan fånga tusentals barkborrar. Dock debatteras deras verkliga nytta för att minska skadorna på träden: vissa studier har funnit en kraftig minskning av skador på platser med feromonfällor, medan andra inte har funnit någon effekt eller till och med en lätt ökning av risken för nya angrepp. Effekten av feromonfällor kan variera beroende på lokala förhållanden.

Att minimera stressfaktorer som kan försvaga träd, som torka och skadedjur, kan också bidra till att förhindra att barkborren angriper.

Sammanfattning

Granbarkborren utgör en allvarlig fara för våra granskogar, och att hantera dess inverkan kräver en aktiv insats från skogsägare och skogsförvaltnings-samhället. Effektiva kontrollåtgärder i kombination med skogsförvaltnings-metoder kan bidra till att begränsa spridningen av granbarkborren och bevara hälsan och det ekonomiska värdet av våra skogar.

MIN HÄLSA

Breast Implant Illness: Vad är sanning och vad är inte?

För många kvinnor representerar bröstimplantat egenmakt, självförtroende och en önskad estetik. Ett växande antal kvinnor rapporterar dock att de upplever en konstellation av symtom efter att ha fått bröstimplantat, kollektivt känd som bröstimplantatsjukdom (BII). Även om det är ett omtvistat ämne är det viktigt att förstå fakta och ha en öppen dialog för att kunna fatta välgrundade beslut.

Vad är BII?

BII är inte en medicinskt erkänd diagnos, utan snarare en term som används av vissa kvinnor för att beskriva en rad symtom som de tillskriver sina bröstimplantat. Dessa symtom kan variera mycket och inkluderar trötthet, ledvärk, hjärndimma, huvudvärk och utslag. Det är viktigt att notera att dessa symtom också kan orsakas av andra faktorer, vilket gör det svårt att definitivt koppla dem till bröstimplantat.

Vanliga symtom på BII

Muskuloskeletal symtom:

Ledvärk
Muskelvärk
Muskelsvaghet (myopati)

Kognitiva symtom:

Ångest och depression
Hjärndimma
Trötthet
Minnesförlust
Koncentrationssvårigheter

System-symtom:

Autoimmuna symtom eller diagnos
Kronisk smärta
Torra ögon eller nedsatt syn
Håravfall
Hudproblem (t.ex. utslag)

Den vetenskapliga kontroversen:

Det vetenskapliga samfundet saknar för närvarande avgörande bevis för att fastställa ett direkt orsakssamband mellan bröstimplantat och BII. Medan vissa studier tyder på ett potentiellt samband mellan vissa implantattyper och specifika hälsoproblem, finner andra inget definitivt samband. Komplexiteten ligger i det varierande utbudet av symtom, potentiella förväxlingsfaktorer och frånvaron av ett specifikt diagnostiskt test för BII.

Vägen framåt:

Trots bristen på avgörande bevis förtjänar erfarenheterna hos kvinnor som rapporterar BII uppmärksamhet och ytterligare forskning. Det är viktigt att kvinnor som överväger bröstimplan-

tat är fullt informerade om de potentiella riskerna och fördelarna, inklusive risken för BII. Öppen kommunikation med sina läkare om individuell hälsohistoria och oro är avgörande.

Dessutom är pågående forskning avgörande för att få en bättre förståelse för denna komplexa fråga. Detta inkluderar att undersöka potentiella kopplingar mellan vissa implantatmaterial och specifika hälsoproblem, samt att utforska alternativa material och implantattekniker.

Slutsats:

Även om BII fortfarande är ett ämne för vetenskaplig debatt, belyser det vikten av individuella hälsosor och informerat beslutsfattande. Öppen kommunikation mellan patienter och läkare, i kombination med pågående forskning, är nyckeln till att navigera i denna komplexa fråga och säkerställa välbefinnandet för kvinnor som överväger eller genomgår bröstförstoring.

Ansvarsfriskrivning: Den här artikeln ger allmän information och bör inte ersätta personlig medicinsk rådgivning. Rådgör alltid med en kvalificerad vårdgivare för individualiserad vägledning.

VÄLFÄRDSOMRÅDET

Läkarförbundets framtidsvision: Egenläkare för alla! Intervju med verksamhetsledare Janne Aaltonen

Hans Björknäs
Helsingfors 29.2.24

Primärvården i Finland fungerar inte som den borde. Människor upplever svårigheter att få vård, köerna är långa, finansieringsproblemen är uppenbara, och det som framför allt saknas är kontinuiteten i vården. Finlands Läkarförbund har ett förslag på hur man kunde gå vidare.

Finlands Läkarförbund representerar de finländska läkarna och är fackförbundet för över 90 % av alla läkare som är bosatta i Finland, med nästan 30 000 medlemmar. Om det finns någon institution i Finland som har verkligt bra insikt i hur vården fungerar – och hur den borde fungera – så är det säkerligen Läkarförbundet.

Regeringen Orpo har budgeterat 400 miljoner Euro för att via Folkpensionsanstalten stödja besök hos privata läkare. Ersättningen för ett besök var tidigare 8 € men sedan årsskiftet är den nu 30 €. Denna reform har genomförts för att åtgärda de långa köerna till sjukvården.

Även om detta är ett steg framåt anser Läkarförbundet att dessa pengar skulle kunna användas bättre. Förbundet föreslår att dessa resurser istället används för att genomföra en egenläkarmodell, till att börja med som ett försök inom några välfärdsområden.

Fördelarna med en egenläkare är uppenbara. Kontinuiteten i vården skulle tryggas – för närvarande träffar patienten en ny läkare vid nästan varje besök, och en betydande del av läkarens tid går åt till att bekanta sig med patientens

bakgrundsuppgifter.

”I alla våra jämförelseländer, som Danmark, Tyskland och England, finns det en tydlig gräns mellan primärvården och specialistsjukvården. All kontakt med sjukvården går alltid genom primärvården i dessa länder. Men så är det inte i Finland,” säger Läkarförbundets verksamhetsledare Janne Aaltonen.

I vårt land fungerar alltså inte denna gräns. Om ett barn har öroninflammation tar föräldrarna barnet till en öronläkare eller barnläkare, trots att denna vanliga barnsjukdom alltid kan behandlas av primärvården. Detta leder till ökade kostnader både för familjerna och samhället och en onödig belastning på specialistsjukvården.

Förtroendet för primärvården är lågt i vårt land. Många människors uppfattning är att primärvårdens läkare, de tidigare hälsocentralläkarna, har som huvuduppgift att skriva remisser till specialistsjukvården.

Ett egenläkaresystem skulle lösa många problem inom sjukvården, eftersom kontinuiteten skulle förbättras och förtroendet för primärvården skulle stärkas. ”God kontinuitet skapar hälsa, tillfreds-

tällelse och förtroende för vården, för att inte tala om ekonomiska besparingar. Det finns både vetenskapliga och starka empiriska internationella bevis för detta”, säger Janne Aaltonen.

Läkarförbundets vision är ”Egenläkare för alla”. Den personliga egna läkaren kan vara hälsocentralens läkare, företagshälsovårdsläkare eller privatpraktiserande läkare. Små vårdstationer med ett par läkare, några sjuksköterskor och exempelvis en sjukgymnast skulle kunna ta ansvaret för en stor del av befolkningen.

Läkarförbundet anser att målet att förkorta köerna till sjukvården och förbättra tillgången till vård, vilket ingår i statsminister Orpos regeringsprogram, bäst uppnås genom att den statliga engångsfinansieringen på 400 miljoner euro för åren 2025–2027 används för ett regionalt försök enligt egenläkarmodell organiserad av Folkpensionsanstalten.

”Egenläkare för alla” är en utmärkt framtids vision. På frågan om visionen ”egen tandläkare för alla” också skulle vara bra svarar Janne Aaltonen: ”Visst, men vi går nog inte in på grannens tomt”.

UTSTÄLLNING

I Eero Järnefelts utställning fascinerar naturens stora och små teman

På Konstmuseet Ateneum visas 5.4–25.8.2024 en utställning som täcker hela karriären för den mästertliga natur- och porträttkonstnären Eero Järnefelt (1863–1937), som sökte känslor och sanning. Utställningen presenterar en kosmopolitisk kulturfamiljs omfattande arbete och konstnärens betydelse för den finländska konsten och finländskheten. Olika naturskildringar får en att undra om den natur som konstnären avbildade på 1800- och 1900-talen fortfarande existerar.

Järnefelt strävade efter att fånga de väsentliga elementen i sina verk. Eero Järnefelts konst har sitt ursprung i familjens intressanta kulturella bakgrund och kännetecknas av ett sökande efter väsentliga drag från både naturen och människan. Konstnären kunde avbilda sina motiv med detaljerad precision, finstämd atmosfär och festlig monumentalitet.

Utställningen belyser olika aspekter av Järnefelts uppfattning om landskap och människor. Den innehåller ock-

så information om familjen Järnefelt, hans familj, studieresor, hemförhållandena i Suviranna vid Tusby träsk och hans konsts koppling till den finländska tidens finländska tänkande.

Järnefelts målningar av natur och landskap från Koli får en att undra om den natur som konstnären avbildade på 1800- och 1900-talen fortfarande finns kvar – och vad vårt förhållande är till naturen och landskapet idag. I konstnärens verk behandlas de storslagna farolandskapen samt de känsliga detaljerna i smörblomman och grytan på ett likvärdigt sätt.

Järnefelt är också känd för sina porträtt av sin tids förgrundsgestalter. Här finns intressanta porträtt av journalisten, läkaren och riksdagsledamoten Tekla Hultin och Mathilda Wrede, som ägnade sitt liv åt att hjälpa fångar och underprivilegerade.

På utställningen finns också en rutt som planerats för besökare med barn, där man får bekanta sig med verken och diskutera dem ur barnens synvinkel.

Utställningens kurator är Ateneums intendent Timo Huusko. Största delen av verken kommer från Nationalgalleriets samlingar, men det finns också rikligt med lån från andra museer och privata samlingar. Över 200 verk visas.

Familjens inflytande på det finländska kulturlivet var enormt

I utställningen kan du också bekanta dig med familjen Järnefelt och hans närmaste familj, vars inflytande på konsten och kulturen vid sekelskiftet 1800- och 1900-talen var enormt. Syskonen Järnefelt, kritikern Kasper, författaren Arvid, musikern Armas och senare Jean Sibelius maka Aino, är ihågkomna inte bara som bildkonst-, litteratur- och musikförfattare, utan också som en del av ett större nätverk av kulturaktörer.

Eero Järnefelts far, Alexander Järnefelt, gjorde utvecklingen av den finska nationalrörelsen till sin livsuppgift. Moder Elisabeth Järnefelt är särskilt ihågkommen för sin litterära salong, där Juhani Aho var den mest kända deltagaren.

RYSSLANDS OPROVOSERADE ANFALL MOT UKRAINA

UKRAINA

Volodymyr Zelenskyy överlämnade en lista över ukrainska medborgare som frihetsberövats av Ryssland under mötet med Recep Tayyip Erdoğan

den 9 mars 2024 - 01:33

Som en del av sitt arbetsbesök i Turkiet träffade Ukrainas president Volodymyr Zelenskyy Turkiets president Recep Tayyip Erdoğan.

Förhandlingarna ägde rum i en snäv krets och med deltagande av delegationer.

”Samtalen mellan Ukraina och Turkiet är alltid uppriktiga och givande. Den uppenbara prioriteringen är att vi försöker förbättra vår säkerhet och vår styrka så mycket som möjligt, för att snabbt återställa en rättvis fred för hela vårt land och hela vårt folk, och för Svartahavsregionen”,

sade den ukrainska statschefen under ett möte med medierepresentanter efter förhandlingarna med Turkiets president i Istanbul.

Volodymyr Zelenskyy tackade Recep Tayyip Erdoğan och folket i Turkiet för deras stöd för vår stats oberoende och territoriella integritet och hela vårt folk. Han uttryckte separat tacksamhet till den turkiske ledaren för ansträngningarna att befria ukrainska medborgare från rysk fångenskap.

”Tack vare Turkiets medling har vi uppnått betydande humanitära resultat. Vi räknar nu med ytterligare ansträngningar. I dag har jag lagt fram en förteckning över våra ukrainska medborgare, däribland krimtatarer, som har förtryckts av Ryssland i Ukrainas ockuperade områden och hålls i ryska fängelser och läger under extremt hårda och omänskliga förhållanden. Vi måste frige dem alla, både krigare och civila, de som tillfångatogs när de försvarade sitt folk och de som lider av ryskt förtryck enbart på grund av vilka de är – ukrainare, krimtatarer, alla... Som Nariman Dzhelyal, Lenie Umerova, Server Mustafayev och alla andra olagligt frihetsberövade personer”, sade presidenten.

Under mötet fäste parterna också stor uppmärksamhet vid genomförandet av fredsformeln och förberedelserna inför det globala fredstoppmötet på ledarnivå

som ordnas i Schweiz.

”Det är uppenbart att Turkiets speciella roll förtjänar att ert lands ledarskap visas vid fredstoppmötet och i världsmajoritetens gemensamma arbete för ett fullständigt genomförande av fredsformeln”, sade den ukrainska statschefen.

Samtidigt underströk han att det inte ingår i formatet för det inledande fredstoppmötet att bjuda in representanter för Ryssland att delta.

”Vi förstår inte hur det är möjligt att bjuda in människor som blockerar, förstör och dödar allt. Vi vill nå ett resultat – en rättvis fred för Ukraina. Därför kommer först civiliserade länder i världen att utveckla en detaljerad plan och få resultat, och först därefter kommer de att involvera representanter för Ryssland – de som är redo för en rättvis fred, säger Volodymyr Zelenskyy.

Ukrainas och Turkiets presidenter diskuterade också livsmedelstryggheten och säkerställandet av stabiliteten i Svartahavsregionen.

”Den ukrainska sjöfartskorridoren fungerar med jämn effektivitet – nästan 30 miljoner ton

Licens: Creative Commons Attribution-Non-Commercial-NoDerivatives 4.0 International. Länk: www.president.gov.ua

RYSSLAND

”Väst skyldiga till Navalnys död”

Sådana märkliga påståenden cirkulerar i ryska tidningar. Hur väst skulle ha kunnat orsaka hans död då han var internerad i ett fångläger i Sibirien berättas inte.

Här är ett par citat från ryska tidningar: Volodin

Bryssel och Washington är skyldiga till Navalnys död, sade den ryska statsdumans talman Vyacheslav Volodin. Enligt hans mening är detta fördelaktigt för dem. Statsdumans talare tillade också att politikerns död är fördelaktigt för de länder som har infört många antiryska sanktioner i ett försök att förstöra landets ekonomi.

Mironov

”Navalnys död gynnar Rysslands fiender. Det är nödvändigt att undersöka omständigheterna kring dödsfallet och vidta åtgärder för att avvärja västvärldens informationsattack”, sade ledaren för A Just Russia, Sergei Mironov.

Han noterade också att västländer ligger bakom Navalnys död, eftersom tragedin inträffade mot bakgrund av diskussioner om förhandlingar med Ryska federationen efter ett uttalande av Rysslands president Vladimir Putin.

Hit är Putin inte längre välkommen:

Armenien ansluter sig till ICC i en markering mot Ryssland
Armenien har formellt gått med i den internationella brottmålsdomstolen (ICC), vilket har fördömts av den traditionella allierade Ryssland som ett ”ovänligt steg”. Domstolen i Haag utfärdade i mars en arresteringsorder för den ryska presidenten Vladimir Putin på grund av kriget i Ukraina och den olagliga bortföringen av barn till Ryssland. Genom att ansluta sig till ICC är Armenien nu skyldigt att gripa den ryska ledaren om han sätter sin fot på deras territorium.

Beslutet markerar en diplomatisk spricka mellan de två länderna, som

länge haft nära band. Ryssland har varnat Armenien för att följa igenom medlemskapet och kallat det för ett ”hot mot nationell säkerhet”. Trots på pressen valde Armenien att stå fast vid sitt beslut, vilket ses som en viktig markering av landets oberoende.

Armenien har försvarat sitt beslut genom att betona vikten av internationell rättvisa och ansvarsskyldighet. Landet har också sagt att det inte kommer att göra några undantag för någon, inklusive Putin, när det gäller att verkställa ICC:s arresteringsorder.

Rysslands schackikon Garry Kasparov hamnar på extremistlistan - ”En ära”, säger mästaren

Rysslands kända schackmästare Garry Kasparov har officiellt hamnat på den ryska extremistlistan som publicerades av Putins regim under onsdagen. Kasparov, som tidigare varit starkt kritisk mot Kreml, bemöter sitt nya status som ”terrorist och extremist” med en kommentar som kastar ljus över det rådande politiska klimatet i Ryssland.

”En ära”, säger Kasparov ironiskt om att finnas med på listan över dem som regimen betraktar som hot. ”Det säger mer om Putins fascistiska regim än om mig.”

Kasparov refererar till den amerikanske politikern Barry Goldwater och citerar: ”Extremism i försvaret av frihet är ingen last och måttfullhet i strävan efter rättvisa är ingen dygd!” Mästaren uttrycker därmed sitt engagemang för demokratiska värden och sin beredskap att stå upp för frihet och rättvisa, oavsett de påtvingade etiketterna från regimen.

I en tid där opposition och anständighet verkar klassificeras som extremistiska handlingar av den ryska diktaturen, fortsätter Kasparov att vara en framstående röst för demokrati och mänskliga rättigheter. Hans placering på extremistlistan kan ses som en symbol för det ökande trycket mot kritiker och oppositionella i Ryssland, där uttryck för åsikter och sökande efter rättvisa riskerar att karaktäriseras som hot mot regimen.

Image: Frank Hoppe Public domain

Operationen för att befria Donbass varade i mer än två år - Gått enligt planerna?

En artikel som publicerades av Izvestija för två år sedan, den 25.2.22, förutspådde Dmitrij Abzalov, ordförande för Centret för strategisk kommunikation, att operationen för att befria Donbass och andra regioner skulle ta omkring fem dagar. Frågan är nu - hur har denna förutsägelse hållit?

Enligt Abzalov ska operationen pågå under en baslinjeperiod, särskilt utanför de stora städerna. Han nämnde att de östra, centrala och södra regionerna förmodligen skulle kunna befrias, och möjligen skulle en korridor till Transnistrien kunna skapas - allt på cirka fem dagar.

Men inom nästan två år är det rimligt att fråga sig, har allt gått enligt planerna? Mer än två år har gått sedan Operation Donbass befriades, och situationen väcker frågor om hur väl de första prognoserna stämde överens med verkligheten.

Alexej Navalnyj-gata planeras i Kirkenes - den gata där ryska konsulatet ligger

Sannolikt kommer detta att genomföras.

Konsulatet i norska Kirkenes finns kvar, precis som konsulatet i Mariehamn, dtgta trots att Norge stängt sitt konsulat i Murmansk.

HUMOR FÖR 100 ÅR SEDAN

ÖVERVIKT

Redaktör Julie Hirn var som känt i besittning av en imponerande kroppshydd. En dag kom han vandrande ned för Esplanaden. I hörnet av Mikaelsgatan stod en grupp pojkar och gapade med öppen mun vid åsynen av Hirns vidlyftigt tilltagna kropp. 1 lim stannar bredbent framför dem och dundrar med gravlikt allvar:
— Vad stirrar ni på, pojkar. Har ni aldrig sett en fullvuxen karl förut?

OM HUNDAR MED LÅNGT HÅR

— Hur vet dom på vilken ända huvudet sitter på hundfan då den har så långt hår?
— Dom får väl höra efter vilken ända som skäller.

HUNDSKATT

— Jag önskar att jag vore en hund!
— Varför?
— Jo, då sku' någon annan betala mina skatter.

ÄRFTLIGHET

Läraren (slutande ett långrandigt och tråkigt föredrag om sin underbara och djupsinniga själ):
— Tumheten är ärftlig såsom alla andliga egenskaper.

En av eleverna:

— Varför talar Ni så illa om Edra föräldrar?

ETT VÅGSTYCKE

Fadern: Tror bärads hövdingen att Ni kan försörja min dotter utan att göra konkurs?
Friaren: Naturligtvis.
Fadern: Det är mera än jag har klarat av, tag henne och försök att bli lycklig.

PRUTA

— Ni påstår att ni ha bestämda pris och ändå tilläts den där damen pruta hela 200 mark.
— Alldeles, men under det bestämda priset kom hon dock icke.

SVANS

Putte ser en beskedlig snok och ropar åt sin mamma: „Mamma, mamma, här kryper en svans i gräset, vems må den vara!”

STORA ÄGG

En herre frågade en tysk dam vilket djur som lägger de största äggen.
Damen: »Der Elephant, glaube ich».
Herrn: »Nein der Strauss».
Damen: »Ach so, der berühmte Komponist!».

FINLÄNSK BERÖMMELSE.

Författaren: .jag är glad att min sista bok har recenserats i också rikssvensk press.
Vännen: Vad betyder det? Tusen nya läsare?
Författaren: Nej, men för att bli berömd i Finland skall man först recenserats i Sverige.

UNDEE SENASTE HÖSTSTORM.

— Gud bevara dem som nu äro ute på havet och inte har någon båt.

KANON UTAN KRUT

— Hör du, hvad tror du man sku göra med en kanon om man ej hittat upp krutet?

KYSS

Hon: Har du aldrig kysst någon annan kvinnas läppar?
Han: Nej, och aldrig så härliga.

PENGAR I BORGÅ

— I Borgå finns det inga pantkontor.
— Det var konstigt, varifrån får människorna där sina pengar då?

DRAGNINGSKRAFT

Vad är det här för ett hus?

Förra veckans hus
Opistotalo

Veckans astronomiska bild:

Saturn (planet) large.jpg

This true color picture was assembled from Voyager 2 Saturn images obtained Aug. 4 [1981] from a distance of 21 million kilometers (13 million miles) on the spacecraft's approach trajectory. Three of Saturn's icy moons are evident at left. They are, in order of distance from the planet: Tethys, 1,050 km. (652 mi.) in diameter; Dione, 1,120 km. (696 mi.); and Rhea, 1,530 km. (951 mi.). The shadow of Tethys appears on Saturn's southern hemisphere. A fourth satellite, Mimas, is less evident, appearing as a bright spot a quarter-inch in from the planet's limb about half an inch above Tethys; the shadow of Mimas appears on the planet about three-quarters of an inch directly above that of Tethys. The pastel and yellow hues on the planet reveal many contrasting bright and darker bands in both hemispheres of Saturn's weather system. The Voyager project is managed for NASA by the Jet Propulsion Laboratory, Pasadena, California, United States.

Voyager 2

Public domain

Underofficer Bergman håller föreläsning i skjutlära:

— Då kulan flyger ut från gevärspipan, så flyger den med en sjujåkla fart, men drägs småningom ned mot jorden, tills den slutligen går in i marken. Den kraft, som drar den mot jorden, kallas »gravitation». Då tager österbottniska fiskaren och fågelskytten Björk till ordet: — Herr underofficer. Då jag är ute och skjuter fågel och inte träffar, så flyger kulan vidare och faller ned i vattnet Vad är det för en kraft, som drar den ned i havet?

Bergman funderar med rynkad panna en lång stund och säger till sist: — Ja, det där hör inte till oss, det hör till marinen.

HÄST

Den fula ungmön: Är hästen rädd ?

Hästförare: Stig ni på bara, hästen brukar ej se bakåt.

MODERN KONST.

—Nå, vad tycks om min tavla? Magnifikt! Storartat! Men vad skall den egentligen föreställa? Ja, gissa, Hm... Om det inte är en solnedgång på slättbygden, så är det en snöstorm på ha-vet. Eller kanske Pompejis och Herculaniums förstöring av Vesuvii lava.

Från läsarna

Vi tar väldigt gärna emot inlägg från våra läsare. Kommentarer, historier, minnen, debatt, nyheter från hemorten. Sannolikt kommer detta att vara den viktigaste delen i denna vår tidning. Men utrymmet är ju begränsat, så skriv gärna rätt så kort! Så sänd gärna inlägg till: wasadagblad@gmail.com

Nästa vecka:

Photo Supplement

Natt i Vasa

Annonsera i WD

Det kan ha ett visst PR-värde att vara bland de första som annonserar i denna historiska och hypermodärna dagstidning. Annonspriset är 6 €/spaltmillimeter. Standardannonser är billigare (25mm hög=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €. Upprepade annonser = 30% rabatt. Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com som jpg, tiff eller png, annonserna förminskas sedan till spaltbredd 46 mm.

Wasa Dagblad

wasadagblad@gmail.com